Suyun önemi
ve
faydaları

Kıtlık, kuraklık
ve
Ekonomik kıriz

YAZAN
Ali Celâleddin Karakılıç

2012

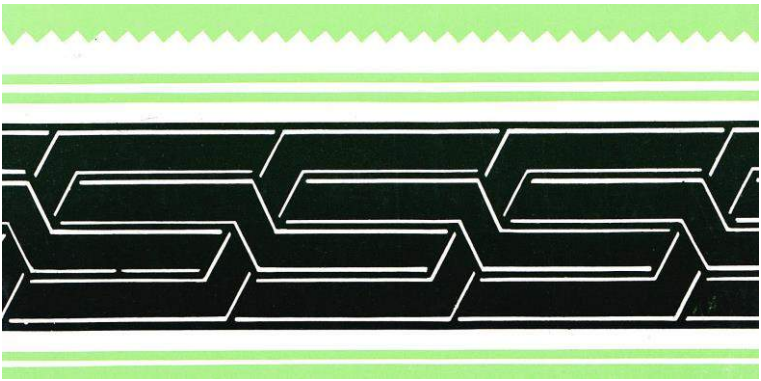

Suyun önemi
ve
faydaları

Kıtlık, kuraklık
ve
Ekonomik kıriz

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ط أَفَلَا يُؤْمِنُونَ.

"Biz her canlı şey'i sudan yarattık,

(o küfr edenler)

hâlâ inanmıyacaklar mı?".[1]

[1] -Enbiyâ', 30.

Suyun önemi
ve
faydaları

Kıtlık, kuraklık
ve
Ekonomik kıriz

Y a z a n

Ali Celâleddin Karakılıç

2012

قُلْ اَرَاَيْتُمْ إِنْ اَصْبَحَ ماؤُكُمْ غَوْراً فَمَنْ يَأْ تِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ.

"De ki: (Ey kâfirler, müşrikler, münâfıklar), **Eğer suyunuz sabâha kadar yerin dibine savulup gitse size kim akar bir su,** (hayat kaynağınız olan kolay bir su) **getirebilir?** (bana) **söyleyin".**[2]
(Elbette ki âlemlerin Rabbi olan Allâh buna kâdirdir

[2] -Mülk, 30.

Besmele Hamdele Salvele

بِسْــمِ ا للهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِينَ. وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلىَ رَسُولِناَ مُحَمَّدٍ وَعَلىَ آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ.

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

El-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Rasûlinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyle

Her türlü hamd-ü senâ', âlemlarin Rabbi olan Allâh'adır. Salât ve selâm Rasûlümüz Hazreti Muhammed üzerine, O'nun tüm Âl ve Ashâb'ının üzereine olsun.

Ö N S Ö Z

Yüce Yaratıcı tarafından en büyük bir ni'met olarak verilen **"Akıl"** ni'metini, yanlış yollarda kullanarak kendini hakîkatleri göremez, işitemez, anlayamaz bir hâle getiren küfür, şirk, nifâk ve günah sâhibi kimseler, dünyâda ve âhiretde mutlu bir hayata sâhip olarak yaşamak istiyorlarsa, Kur'ân-ı Krîm'in şu âyet-i kerîmelerinde ifâde buyurulan hakîkatlere kulak verip iyi düşünmelidirler.[3]

وَ السَّلاَ مُ عَلىَ مَنِ ا تَّبَعَ الْهُدىَ.

"(Dünyâ'da ve âhiret'de) **selâm** (ve selâmet), **hidâyet'e** (doğruya, Hakk'a, hakîkâte, İslâm'a) **tâbi' olanlaradır".**[4]

شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ۙ وَالْمَلٰئِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِماً بِالْقِسْطِ ؕ لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

[3] -Allâhü Teâlâ, ilk önce Nûr'u (cevher'i), sonra Akl'ı, sonra da Kalem'i yarattı da ona "Yaz" dedi. O da "Ne yazayım" deyince "**Kaderi** (olmuş ve olacak şey'leri) **yaz**" buyurdu ki bu, Levh-i mahfûz'dur.
Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr,C.8.ss.5262-5263.Elmalılı M.H.Yazır.

[4] -Tâ-Hâ, 47.

"Allâhü Teâlâ, muhakkak *(Lâ ilâhe illâ hû*) olduğuna (kendisinden başka hiçbir tanrı, *-hiçbir ilâh, hiçbir ma'bûd-* olmadığına) **-delîl'leri ile, âyet'leri ile- bi'z-zât kendisi şehâdet etdi. Melek'ler de şehâdet etdi. Hakîkaten ilim sâhibi olan** (Peygamber'ler ve) **kâmil ilim sâhibleri de şehâdet etdi,**

(veyâ tüm melekler ve hakîkaten ilim sâhibi olan kâmil ilim sâhibleri de O'nun vahdâniyyet'ine -ya'nî O'nun *"Lâ ilâhe illâ hû*" olduğuna, O'ndan başka hiçbir ilâh, (*hiçbir tanrı, hiçbir ma'bûd*) olmadığına- îmân edip ikrâr etdi).

Öyle ki (قَائِماً بِالْقِسْطِ **: *Kâimen bi'l-kısd*** *:Adâletle kâim olarak*) **adâleti ayakda tutarak** (O'nun var ve bir olduğuna, noksan sıfatlardan münezzeh olup kemâl sıfatları ile muttasıf bulunduğuna) **îmân edip ikrâr etmek sûretiyle, şehâdet etdiler.**

(Şu halde ey ins-ü cin, iyi bilin ki) **O'ndan başka hiç bir ilâh, (**hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd) **yokdur. Ancak O vardır, birdir ve noksan sıfatlardan münezzehdir. O, Azîz'dir,** (mutlak kuvvet ve kudret sâhibidir) **ve O, Hakîm'dir, (**yegâne huküm ve hıkmet sâhibidir**)".**[5]

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ الْإِسْلاَمُ قف

وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلاَّ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْياً بَيْنَهُمْ ط

وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللهِ فَإِنَّ اللهَ سَرِيعُ الْحِسَابُ.

"(Bunun için ey ins-ü cin şunu da iyi bilin ki) **Hakk din, Allâh ındında** (ancak) **İslâm'dır.**

Kendilerine kitâb verilenler (başka sûretle değil) **ancak kendilerine ilim geldikden sonra, aralarındaki bağıy'den** (ihtiras'dan, azgınlıkdan) **dolayı, ihtilâf'a düştüler. Kim Allâh'ın âyet'lerini inkâr ederse, şübhe yok ki Allâh, hısâbı pek çabuk görücüdür".**[6]

[5] -Âl-i İmrân Sûresi, âyet 18.
[6] -Âl-i İmrân Sûresi, âyet 19.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِيناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي ٱلْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.

"Kim İslâm'dan başka bir dîn (bir sistem, bir düzen, bir doktirin) **ararsa, ondan** (bu dîn, bu sistem, bu düzen, bu doktirin) **aslâ kabûl olunmaz ve o, âhiretde de en büyük zarara uğrayanlardandır".**[7]

اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِيناً.ط

"Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip seçtim ve ondan (ve onun îcablarını yerine getirenlerden) **râzı oldum".**[8]

Âyet-i kerîme'lerinde belirtildiğine göre, dünyevî ve uhrevî her türlü mutluluğun esâsı, Allâhü Teâlâ'ya yönelip O'na teslîm olmak ve sevgili peygamberi Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* vâsıtası ile bizlere bildirip teblîğ ettirdiği İslâm Dîni'ni kabûl edip onun îcâblarını yerine getirmekdir.

Bunun için,

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰئِكَةِ اِنِّي جَاعِلٌ فِي ٱلْاَرْضِ خَلِيفَةً ط

"Hani, Rabb'in meleklere: Ben yerde muhakkak bir halîfe yapacağım (yaratacağım) **demişdi".**[9]

âyet-i kerîme'sine göre **"Halîfe'lik"** vasfına namzet **akıl** ve **basîret** sâhibi insanların, böyle halifelik gibi yüce bir vasfa sâhib olması için,

يَا اَ يُّهَا ٱلْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ.ل

"Ey insan, O (lûtf-ü) **keremi bol** (olan) **Rabbine karşı seni aldatan ne?".**[10]

âyet-i kerîmesinde ifâde buyurulan hakîkate kulak verip bir lahza düşünmesi gerekmez mi?

---

[7] -Âl-i İmrân, 85.
[8] -Mâide, 3.
[9] -Bakara, 30.
[10] -İnfitâr, 6.

Hakîkat bu olunca, nihâyetsiz kerem sâhibi olan Rabb'inize karşı sizi aldatan ne ki,

وَاَنِيبُوا إِلى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لاَ يُنْصَرُونَ.

"Size azâb gelib çatmadan Rabb'inize dönün. O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez".[11]

وَاتَّبِعُوا اَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَاَنْتُمْ لاَ تَشْعُرُونَ.

"Ansızın ve hiç farkına varmadığınız bir sırada, size azâb gelmezden önce Rabb'inizden size indirilenin en güzeli (olan Kur'ân-ı Kerîm'e ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muammed) **e uyun".**[12]

âyet-i kerîme'lerinde ifâde buyurulan emir gereğince İslâm'a yönelip de Allâh'a kulluk yapmıyorsunuz?

O lûtfu, keremi bol olan Rabb'inize karşı sizi gaflete düşüren, hakk yoldan döndüren, gerçekleri göremez, işitemez, anlayamaz hâle getiren ne ki O'ndan yüz çeviriyorsunuz da O'ndan başkasına kulluk ediyorsunuz?

Rahmân, Rahîm, Raûf, Gafûr, Gaffâr, Gâfir, Şekûr, Tevvâb olan ve Esmâu'l-husnâ sâhibi bulunan nihâyetsiz kerem sâhibi Rabb'inize karşı sizi gaflete düşüren ne ki bu kadar yüce vasıflara sâhib olan Rabb'inizin rahmetinden, afvinden, mağfiretinden kaçıyorsunuz?.[13]

Yoksa O'nun şiddetli ve sürekli azâbına, gazâbına ve intikâmına karşı, güvendiğiniz ve emîn olduğunuz bir kimse mi var?.Bu isyankâr hâlinizle neye ve kime güveniyorsunuz?

Ey kâfirler, fâsıklar, müşrikler, günahkârlar, neden doğru yolu bırakıb da sapıklığı (*eğri yolu*) satın alıyorsunuz? Bu alış-

[11] -Zümer Sûresi, âyet 54.
[12] -Zümer Sûresi, âyet 55.
[13] -Allâhü Teâlâ'nın bu ismleri hakkında bilgi için bak: Esmâü'l-Husnâ Şerhi. Ali Osman Tatlısu.

verişiniz size bir kazanç sağlamaz. Bunun için bu hâliniz ile doğru yolu da bulamazsınız. Yoksa cehennemin şiddetli ve sürekli azâbına, gazâbına karşı bir dayanıklılığınız mı var?

Eğer böyle bir azâba, gazâba tahammülünüz ve dayanıklılığınız yoksa, iş işten geçmeden, can bedenden çıkmadan bu hâlinizden vaz geçip Rahmân, Rahîm, Raûf, Tevvâb olan Rabb'inize yönelin ve O'na kulluk etmeye, O'nun rızâsını ve muhabbetini kazanmaya çalışın.

Ey îmân eden Mü'min'ler, şunu iyi bilin ki bu hallerinden vaz geçip Rabb'lerine yönelip O'na teslîm olmayı kibir ve gururlarına yediremiyen kâfirler, münâfıklar, müşrikler, fâsıklar, şu vasıflara sâhibdirler:

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلاَلَةَ بِالْهُدىَ وَالْعَذابَ بِالْمَغْفِرَةِ ج فَمَا اَصْبَرَهُمْ عَلىَ النَّارِ.

"Onlar, hidâyet'i bırakıp dalâlet'i, mağfiret'e bedel azâb'ı satın almış kimselerdir. Onlar, ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar (ne kadar da dayanaklıdırlar)".[14]

Bunun için,

يا اَ يُّهاَ الَّذِينَ آمَنوُا اتَّقوُا اللهَ حَقَّ تُقاَتِهِ وَلاَ تَمُوْتُنَّ إِلاَّ وَأَ نْتُمْ مُسْلِموُنَ.

"Ey îmân edenler, Allâh'dan nasıl korkmak lâzım gelirse öylece korkun. Sakın siz müslümânlar (olmak) **dan başka bir** (sıfatla) **can vermeyin".[15]**

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَناَّ بِهِ وَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْناَ ج فَسَتَعْلَموُنَ مَنْ هُوَ فِى ضَلاَلٍ مُبِينٍ.

De ki: (Ey kâfirler, sizi kendisine kulluk yapmaya da'vet etdiğimiz) **O** (Allâhü Teâlâ), **rahmeti bütün yarattıklarına şâmil olan** (öyle bir Allâh) **dır ki biz O'na îmân etdik, O'na dayanıp güvendik.**

İleride (azâb gelip çattığı zaman) **artık apaçık bir sapıklık içinde bulunan kimmiş? siz de bileceksiniz".[16]**

---

[14] -Bakara, 175.
[15] -Âl-i İmrân, 102.
[16] -Mülk, 29.

Ey Allâhü Teâlâ'nın kânûnlarını hiçe sayarak O'na kulluk yapmakdan uzaklaşan, her aklına geleni hayâsızca yapmaya çalışan, Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiylerine karşı kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine uyarak veyâ insanın en büyük düşmanı olan şeytanın yanıltmalarına uyarak tavır takınan kâfirler, münâfıklar, müşrikler, fâsıklar, şunu iyi bilin ki biz, Rahmân olan, rahmeti bütün yarattıklarına şâmil olan Allâhü Teâlân'ın varlığına, birliğine, noksan sıfatlardan münezzeh olup kemâl sıfatları ile muttasıf bulunduğuna şeksiz ve şübhesiz îmân etdik. Bütün varlığımızla O'na dayanıp O'na güvendik. Biz bu inancımız ve yaşayışımız ile ancak O'na kulluk eder, ancak O'na ibâdet eder, ancak O'nun emir ve nehiylerini tanır ve ancak O'ndan yardım dileriz.

Sizler ise, câhilâne kupkuru bir inadınız yüzünden bu gerçekleri göremiyorsunuz. Daha doğrusu görmek istemediğiniz için Allâhü Teâlâ'ya teslîm olmak istemiyorsunuz. Fakat Allâhü Teâlâ'nın azâbı gelip çattığı zaman apaçık bir sapıklık içinde bulunduğunuzu görüp bileceksiniz. Ama iş işten geçtikden sonra bu bilişiniz ne işe yarar.

Yoksa şu âyet-i kerîme'de belirtilen husûslara sâhip olarak kendinizi, Hakk'dan ve hakîkatten uzaklaşan şuursuz ve idraksiz bir yaratık hâline mi getirmek istiyorsunuz?

وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بَالْآخِرَةِ حِجَاباً مَسْتُوراً. لا
وَجَعَلْنَا عَلَىَ قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِى آذَانِهِمْ وَقْراً ط وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِى الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىَ اَدْبَارِهِمْ نُفُوراً.

"Sen Kur'ân okuduğun zaman seninle âhirete inanmayanların arasına bir perde çekeriz".

"Ve kalblerinin üzerine, onu (Kur'ân'ı) **iyice anlamalarına** (engel) **perdeler gerer, kulaklarına bir ağırlık veririz. Sen Kur'ân'da Rabb'ini bir tek olarak andığın vakit onlar ürkek ürkek arkalarını çevirirler".**[17]

[17] -İsrâ', 45-46

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ ۙ قَالَ الَّذِينَ لَآ يَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا اَوْ بَدِّلْهُ ؕ

"Âyetlerimiz onlara, apaçık delîller ile okunduğu zaman, bize kavuşmayı ummayanlar, şöyle dedi: -*Ya bundan başka bir Kur'ân getir, yâhud onu değiştir*-...".[18]

قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا…

"(Yahûdî'ler ve onlar gibi olanlar), "*(Kulağımızla)* ***dinledik,*** *(kalbimizle)* ***isyân etdik***- **dediler..."[19]**

وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا…

"(Yahûdî'ler ve onlar gibi olanlar), *(Sözünü zâhiren)* ***dinledik****, (fakat kalbimizle)* ***isyân etdik-*** **derler..."[20]**

İşte biz, bunun için o Rahmân, Rahîm ve Raûf olan Allâhü Teâlâ'ya îmân etdik, O'nun emirlerine karşı hiç bir davranışda bulunmadık, her hâlimizde O'na yönelip O'na teslîm olduk ve bu sûretle de ancak O'na tevekkül etdik. Bu hâlimizle de O'nun rızâsını kazanıp mağfiretine, rahmetine ve Cennet'ine gideceğiz. İnancımız budur, yaşayışımız budur, ölümümüz de -*inşâa'llâh*- böyle olacakdır.

O her şey'e kâdirdir, Azîz'dir, Ğafûr'dur, Lâtîf'dir, Habîr'dir, Basîr'dir.

Yegâne Hâlik, yegâne Rahmân, Rahîm ve Raûf olan Rabb'imiz bizi bu yoldan ayırmasın. Şeytanlara uydurmasın. Îmânımızı muhâfaza buyurup kâmil eylesin. Güzel huylar, güzel ameller ile mağfiretine, rahmetine ve rızâsına nâil buyursun. Âmin.

Ali Celâleddin Karakılıç
22-Mayıs-2012
01-Receb-1433
Talas

[18] -Yûnüs, 15.
[19] -Bakara, 93.
[20] -Nisâ', 46.

❋
❋ ❋

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ط

أَفَلاَ يُؤْمِنُونَ.

"Biz her canlı şey'i sudan yarattık,
(o küfr edenler)
hâlâ inanmıyacaklar mı?".[21]

❋
❋ ❋

[21] -Enbiyâ', 30.

S U Y U N Ö N E M İ
ve
F A Y D A L A R I

Yüce İslâm Dîni, maddî ve ma'nevî tahâret ve nezâfete büyük ehemmiyet vermişdir. Bunun için bir kısım ibâdetler, gerekli temizlik bulunmadan yerine getirilemez. Böyle bir temizlik ve nezâfet bulunmadıkça insan, Allâhü Teâlâ'nın ma'nevî huzûruna durup ibâdet yapamaz. Bunun için de ilk def'a vahy edilen **"Oku"** emrinden sonra nâzil olan ikinci emirde, maddî ve ma'nevî **"Temizlik"** emr edilmişdir ki aşağıdaki âyet-i kerîme'lerde ve hadîs-i şerîf'lerde, temizliğin ehemmiyetine binâen, şöyle buyurulmuşdur:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ. لا قُمْ فَأَنذِرْ. لا وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ. لا وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ. لا وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ. لا

"Ey bürünüp sarınan (Habîbim)**".**
"Kalk, artık (kâfirleri azâb ile) **korkut".**
"Rabb'ini büyük tanı".
"<u>Ve elbîselerini temizle</u>".
"<u>Azâba</u> (sebeb olacak günahlardan artık) **<u>uzak ol</u>".**[22]

لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ط فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُوا ط وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ.

"Ta ilk günde temeli takvâ üzerine kurulan mescid, (Kubâ Mescidi veyâ Mescid-i Nebî)**, senin içinde kıyâmına elbet daha lâyıkdır. Orada <u>temizlenmeyi</u> sevenler vardır. Allâh da çok <u>temizlenenleri</u> sever".**[23]

بُنِيَ الدِّينُ عَلَيَ النَّظَافَةِ.

"Din, temizlik üzerine kurulmuşdur".[24]

---

[22] -Müddessir, 1-5.
[23] -Tevbe, 108.
[24] -Meşârik,C.2.ss.106.

اَلطُّهُوْرُ شَطْرُ ٱلاِيمَانِ.

"Temizlik, îmânın yarısıdır".[25]

اَلنَّظَافَةُ مِنَ ٱلاِيمَانِ.

"Nezâfet (temizlik) îmân'dandır".[26]

مِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُوْرُ.

"Namazın anahtarı, temizlikdir".[27]

دُمْ عَلىَ الطَّهاَرَةِ يوُسِعُ عَلَيْكَ الرِّزْقَ.

"Temizliğe devam et ki rızkına genişlik verilsin".[28]

اِنَّ اللهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ. كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ. جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُوْدَ. فَنَظِّفُوْا أَفْنِيَتَكُمْ وَلاَ تَشَبَّهُوْا بِالْيَحوُدِ.

"Allâhü Teâlâ temizdir temizlenenleri sever, nazîfdir nezâfeti sever, kerîmdir keremi sever, cömetdir cömertliği sever, evinizi, avlularınızı ve evinizin etrâfını temizleyiniz ve Yehûdî'lere benzemeyiniz".[29]

❋

❋ ❋

Her insanın maddî temizliklerden her hangi birisini yapabilmesi için mutlaka rengi, tadı ve kokusu bozulmamış sulara her zaman ihtiyâcı vardır ki böyle sular hem temizdir, hem de temizleyicidir. Bunun için böyle sular, hem içilir, hem yenilecek şey'lerde kullanılır, hem de kendisi ile her türlü temizlik yapılabilir.

---

[25] -Şerhu'l-Meşârik,C.2.ss.106.
Sahîh-i Müslim Terceme ve Şerhi,C.2.ss.781.Tahâre.1.nolu h.ş..Ahmed Davudoğlu.
[26] -Büyük İslâm İlmihâli,ss.42. Ömer Nasûhi Bilmen.
[27] -Büyük İslâm İlmihâli,ss.42.Ömer Nasûhi Bilmen.
S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.755 ve892.Ahmed Naim.
[28] -Büyük İslâm İlmihâli,ss.42. Ömer Nasûhi Bilmen.
[29] -Et-Tâcü'l-Câmiu li'l-Usûl fî Ehâdîsi'r-Rasûl s.a.v.C.3.ss.162. Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsıf. (Et-Tirmizî).

Rengi, tadı ve kokusu bozulmamış olan küçük-büyük havuzların ve akar suların suları temizdir ve temizleyicidir. Her türlü ihtiyaçlarımız için kullanılabilir. Fakat bu vasıflardan birisi, ikisi veyâ hepsi, her hangi bir şekilde bozulmuş olursa o sular artık kullanılmaz, içilmez ve onlarla temizlik yapılmaz.

Ne yazıkdır ki son yıllarda, *-toprağa verilip güneş ışınları vâsıtası ile kuruyup zararsız bir toprak hâline gelmesi mümkün iken-* foseptik çukurları vâsıtası ile yerin altındaki kaynak sularına veyâ kanalizasyon sistemleri vâsıtası ile *-arıtılmış da olsa-* akar sulara, göllere veyâ denizlere gönderdiğimiz kirli sular ve atıklar, insan ve hayvan hayâtını olumsuz yönde etkileyen en büyük tehlikelerden birisi hâline gelmiş ve ekolojik dengeyi zararlı bir hâle getirip bozmuşdur. Bütün bunların sorumlusu, elbetde ki insanlardır.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

"O (Allâh), **Yerde** (ve gökde) **ne varsa hepsini sizin için** (sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) **yaratdı".**[30]

Âyet-i kerimesinde belirtildiği üzere yerlerde ve göklerde bulunan her şey', insanların hizmetine verilmiş sayısız ni'metler, emânetler ve güzellikler olduğu halde, biz bu emânetleri ve ni'metleri, gereği gibi kullanıp onun dengesini bozmamaya çalışmadık. Aksine *-medenî olma sevdâsı uğruna-* ölçüsüz ve kontrolsüz bir şekilde bozduk. Tertemiz hayat kaynağımız olan toprağı, suyu ve havayı bozduk. Nice hayvan ve bitki türlerini yok ettik. Bunların sonucu olarak da ekolojik dengeyi bozduk ve onları zararlı bir hâle getirdik. Meselâ, *-fazla kazanacağız diye-* küçücük arıların büyük bir mahâretle yaptıkları ve bizler için büyük bir şifâ kaynağı olan balın vasfını, *-arıları şekerle aldatarak veyâ balın taklidini yaparak-* bozduk ve onun şifâ vasfını kaybettik.

Hakbuki yüce İslâm Dîni'nin temizlik için ve emânet edilen ni'metlerin vasıflarını bozmadan kullanmak için koymuş olduğu

[30] -Bakara 29.

kurallar, insan ve hayvan hayâtının her hangi bir şekilde zarar görmemesi için, hayat kaynağı olan suların ve emânet edilen ni'metlerin bu şekilde kirletilmesine aslâ müsâade etmez ve başta insan olmak üzere her canlının hayâtını etkileyecek olan bu şekildeki davranışları büyük günah sayar. Yol kenarlarına, oturulup kalkılacak yerlere, durgun ve akar sulara, küçük ve büyük abdestin yapılmasını ve onların her hangi bir şekilde kirletilmesini, şiddetle yasak eder.

Şehir, kasaba ve köylerimizin, çevremizin, yollarımızın, kapı önlerimizin, evlerimizin, giysilerimizin ve kullandığımız her şey'in temiz olmasını ve temiz tutulmasını emr eder.

Bu emrin gereği olarak şu güzel memleketimizde apartıman hayâtı başlamadan önce *"Herkes kapısının önünü temizlerse şehirler tertemiz olur"* İslâmî geleneğine göre günün ilk saatlerinde herkes kendi kapısının önünü temizler, belediye görevlileri de toplanan çöpleri alıp götürür, bu sûretle de kısa bir zaman içinde sokakların ve şehrin her tarafı tertemiz bir hâle gelirdi ki biz bu günleri yaşadık. Bu gün ise *"Medenî olma"* felsefesi nâmına bu güzel hallerimizi terk ederek temizliğe ehemmiyet vermez olduk. Bunun için de bir takım hastalıkların kaynağı olan kirli ve pis şey'lerin etkisinden ve zararlarından kurtulamadık. **Koruyucu** hekimliği geliştirip tatbikat safhasına koymadık.

Avrupa'nın Ren ve Sen nehirleri gibi nehir ve ırmakların döküldüğü Manş Denizi, Kuzey Denizi, Baltık Deniz gibi denizlerin kirliliği, *-arıtılmış da olsa-* Avrupa'dan, İngiltere'den ve İskandinavya memleketlerinden gönderilen kirli suların ve atıkların bir eserinden başka bir şey' değildir. Bunun için denize girilmesi faydalı olmayan o güzelim deniz sâhillerinin kirli manzraları, hiç de iç açıcı bir manzara değildir.

İnsan, bu ve buna benzer güzelim yerlerin pis kokular neşr eden bu acıklı hâlini görünce, acebâ asırlar önce bu kirli sular ve atıklar, denizlere gönderilmiş olsaydı, koskoca okyanuslar da

böyle kötü bir manzara arz edermiydi? Diye düşünmekten kendini alamıyor.

Hoşa gitmeyen bu kötü manzaraların hepsi, her şey'i sudan yaratan Allâhü Teâlâ'nın temizlik hakkındaki **emir** ve **nehiylerine** gereği gibi uymamaktan ve her an suya ve diğer ni'metlere büyük bir ihtiyâcı olan biz insanların bu büyük ni'metleri gereği gibi kullanmamasından ileri gelmektedir ki bunda en ufak bir şübhe yokdur.

Bunun en güzel kanıtı, insanların henüz kirletmemiş olduğu Kuzey ve Güney buz denizlerindeki suların berrak ve temiz manzarasıdır.

"*Beşinci Dünyâ Su Formu Toplantısı*" nda konuşulup su ve suların temizliği hakkında karara bağlanmak istenilen konular da, bu endîşeleri en açık bir şekilde dile getirmekte ve gözlerimizin önüne sermektedir.

Evet:

وَلَوْ أَنَّ اَهْلَ الْقُرَى آمَنوُا وَا تَّقَوْا لَفَتَحْناَ عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّماَءِ وَالْاَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبوُا فَاَخَذْناَهُمْ بِماَ كَانوُا يَكْسِبوُنَ.

"Eğer o memleket halkı îmân edip de (küfr ve ısyandan) **sakınmış olsalardı elbette üzerlerine gökden ve yerden nice bereket** (hazîne) **ler** (ini) **açardık. Fakat onlar** (peygamberlerini, kitâbı, dîni) **yalanladılar da biz de kazanmakda oldukları** (o küfür, ısyan ve diğer şey'ler) **yüzünden onları tutup yakaladık".**[31]

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

"İnsanların kendi ellerinin kazandığı (kendi elleri ile yaptığı gayr-i meşrû') **şey'ler yüzünden karada, denizde fesad belirdi** (bir takım bozulmalar meydana geldi) **ki** (Allâh)

[31] -A'râf, 96.

yaptıklarının bir kısmını (bir kısmının cez'a'sını) **onlara,** (dünyâda iken) **tatdırsın. Olur ki onlar rücû' ederler** (bu isyankâr hallerineden vaz geçip Hakk'a dönerler)**".**[32]

❋ ❋ ❋

Dünyâ hayâtının temeli, suya dayandığı gibi âhiret hayâtının temeli de suya dayanır. Dağ tepelerinden, orman kenarlarından, ova arklarından şırıl şırıl, tertemiz, buz gibi akıp fışkıran sular, nasıl dünyâ hayâtına güzellikler dolu bir yaşam tarzı verip bizleri ferahlatarak rahatlandırıyorsa; Cennet ırmaklarının güzelliği de Cennet'lik olan Mü'min'leri ebedî olarak ferahlatıp zevk-ü safâ kaynağı olacaktır. Çünkü Cenâb-ı Hakk, Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır.

اِنَّ الَّذِينَ آمَنوُا وَعَمِلوُا الصاَّلِحَاتِ ۙ اوُلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ.ۜ

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَناَّتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهاَ ٱلاَنْهَارُ خاَلِدِينَ فِيهاَ اَبَداً ۜ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضوُا عَنْهُ ۜ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَ بَّهُ .

"Îmân edib de güzel güzel amel (ve hareket) **de bulunanlar, hiç şübhe yok ki yaratılanların en hayırlısıdır".**

"Onların Rabb'leri nezdindeki mükâfâtı, altlarında ırmaklar akmakda olan Adn Cennet'leridir. Hepsi de içlerinde ebedî, dâimî kalıcıdırlar. Allâh bunlardan hoşnûd olmuşdur. Bunlar da O'ndan hoşnûd olmuşlardır. İşte bu (seâdet), **Rabb'inden korkanlara mahsusdur".**[33]

❋

❋ ❋

[32] -Rûm, 41.
[33] -Beyyine, 7- 8.

Kıtlık, kuraklık ve Ekonomik kıriz

Târih boyunca, Cenâb-ı Hakkın, *-sonsuz rahmetinin bir gereği olarak-,* isyankâr kullarını uyarmak için çeşitli musîbetlere uğrattığı her zaman ve her yerde görülen hâdiselerdendir ki bunlardan birisi de *-aşağıdaki âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulduğu gibi-* kıtlık, kuraklık ve ekonomik kırizlerdir.

وَمَآ اَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِنْ نَبِىٍّ إِلاَّ اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُوْنَ.

ثُمَّ بَدَّ لْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتىَّ عَفَوْا وَقَالُوْا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاَّ ءُ وَالسَّرَّاَّ ءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُوْنَ.

وَلَوْ أَنَّ اَهْلَ الْقُرَى آمَنُوْا وَا تَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ.

"Biz hangi memlekete bir peygamber gönderdi isek onun halkını (peygamberlerini tanımamaları yüzünden bize) **yalvarıp yakarsınlar diye mutlaka fakirlikle, şiddetle, hastalıkla** (kırizle, sıkıp) **yakaladık".**

"Sonra bu sıkıntının yerine iyilik (selâmet, bolluk, sıhhat) **verdik** (de, malları ve evlâtları) **çoğaldı.** (Darlıkdan bolluğa çıkınca da, şukr edecekleri yerde) ***-Atalarımıza da** (gâh böyle) **fakirlik, şiddet, hastalık** (gibi şey'ler), (gâh) **iyilik, genişlik** (gibi şey'ler) **dokunmuşdur,** (-çektiğimiz o belâlar, bizim ısyânımızdan doğma şey'ler değildir-)* **dediler,** (ve hâdiseleri, ısyanlarına nisbet etmediler). **Bunun üzerine biz de, kendileri farkına varmadan, onları ansızın tutup yakalayıverdik".**

"Eğer o memleket halkı îmân edip de (küfr ve ısyandan) **sakınmış olsalardı elbette üzerlerine gökden ve yerden nice bereket** (hazîne) **ler** (ini) **açardık. Fakat onlar** (peygamberlerini, kitâbı, dîni) **yalanladılar da biz de kazanmakda oldukları** (o küfür, ısyan ve diğer şey'ler) **yüzünden onları tutup yakaladık".**[34]

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ ٱلْاَمْوالِ وَٱلْاَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ط وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ.لا

"And olsun, sizi biraz korku, (biraz) **açlık,** (biraz da) **mal, can ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihân edeceğiz. Sabr edenlere** (lûtf-ü keremini) **müjdele".**[35]

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ ٱلْأَدْنىَ دوُنَ الْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعوُنَ.

"Biz, o en büyük azâbdan (âhiret azâbından) **önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan** (katl, esâret, kuraklık, kıtlık, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) **tatdıracağız. Tâki ric'at etsinler** (Küfür, şirk ve nifakdan îmâna dönüp tevbe etsinler diye)**".**[36]

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

"İnsanların kendi ellerinin kazandığı (kendi elleri ile yaptığı gayr-i meşrû') **şey'ler yüzünden karada, denizde fesad belirdi** (bir takım bozulmalar meydana geldi) **ki** (Allâh) **yaptıklarının bir kısmını** (bir kısmının cez'a'sını) **onlara,** (dünyâda iken) **tatdırsın. Olur ki onlar rücû' ederler** (bu isyankâr hallerineden vaz geçip Hakk'a dönerler)**".**[37]

وَلَقَدْ اَخَذْناَ آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ.

[34] -A'râf, 94-95-96.
[35] -Bakara, 155.
[36] -Secde, 21.
[37] -Rûm, 41.

فَإِذَا جاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قالُوا لَنا هَذِهِ ج وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسى وَمَنْ مَعَهُ ط أَلآ إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ.

"And olsun ki biz Fir'avn hânedânını (küfürde israr etmeleri sebebi ile)**, düşünüp ıbret alsınlar** (da küfür ve isyandan dönüp Rabb'lerine yönelsinler) **diye, yıllarca kuraklıkla, mahsûl kıtlığı ile tutup sıkdık".**

"Fakat onlara iyilik (bolluk, ucuzluk, sıhhat gibi güzel şey'ler) **gelince: -*Bu, bizim hakkımızdır*- dediler. Kendilerine** (kıtlık ve belâ' gibi) **bir fanâlık da gelirse, Mûsâ ile O'nun berâberindekilere uğursuzluk yüklerler** (de onlar bizim içimizde olmasalardı bu belâ' bize gelmez) **di** (derler)**.** (Ey mü'minler), **gözünüzü açın** (ve şunu iyi bilin) **ki onların uğursuzluğu ancak Allâh tarafındandır. Fakat çokları bilmezler".**[38]

إِذَا اَنْزَلَ اللهُ تَعالَىٰ بِقَوْمٍ عَذَاباً اَصَابَ الْعَذَابُ مَنْ كَانَ فِيهِمْ ثُمَّ بُعِثُوا عَلَىٰ اَعْمالِهِمْ.

"Allâhü Teâlâ bir topluma azâb gönderince, o toplumun içinde bulunan (iyi kötü) her ferde isâbet eder. Sonra (âhiretde) herkes amellerine göre haşr olunur".[39]

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ.

وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلاَ تَكُن مِنَ الْغَافِلِينَ.

“Kur’ân okunduğu zaman derhâl onu dinleyin. Tâki (Allâh’ın rahmeti ile) **esirgenmiş olasınız”.**

“Rabb’ini, içinden, yalvararak ve korkarak, (fakat) **yüksek olmayan bir sesle sabah akşam an,** (kırâet, duâ ve benzerleri ile). **Ğâfillerden olma”.**[40]

---

[38] -A'râf, 130-131.

[39] -Riyâzü's-sâlihîn, C.3.ss.337. (1862 nolu hadîs-i şerîf).
S.B.M. Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.12.ss.301.(2119 nolu hadîs-i şerîf). Kâmil Miras.

وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَ ط وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ط وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَ حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الأَرْضِ وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ.

"Ğayb'in anahtarları O'nun yanındadır. Kendisnden başkası bunları bilmez. Karada ve denizde ne varsa hepsini O bilir. O'nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez. Yer (yüzün) **ün karanlıkları içindeki tek bir tâne, yaş ve kuru** (hiçbir şey') **müstesnâ olmamak üzere hepsi ap-açık bir kitâbdadır,** (Levh-ı mahfûz'da veyâ İlm-i ilâhî'dedir)**".**[41]

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

"Göklerin ve yerin bütün anahtarları O'nundur. Allâh'ın âyetlerine küfr edenler (yok mu?)**. İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir".**[42]

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ط إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ.

"Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Kimi dilerse onun rızkını yayar, (dilediğininkini de) **kısar. Çünkü O, her şey'i çok iyi bilendir".**[43]

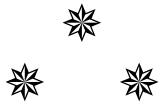

[40] -A'râf, 204-205
[41] -En'âm, 59
[42] -Zümer, 63
[43] - Şûrâ 12

Yaratılışın gâyesi,
Allâh 'a ibâdet ve kullukdur.

Esâsına binâen, ister mü'min olsun ister kâfir olsun, ister zâlim olsun ister câhil olsun, insanın evrendeki tüm yaratıkların içindeki mevkii o kadar büyükdür ki hiç bir ni'met ile kıyâs olunması mümkün olmayan **Ma'rifetü'llâh'**ın (*Allâh'ı bilme ve O'na inanma duygusunun)* en yüce derecesine namzet olduğu için **"Gâye-i hilkat:** *Yaratlışın gâyesi***"** kendisidir, demekde bir sakınca yokdur.[44]

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَىْءٍ حَيٍّ ط أَفَلاَ يُؤْمِنُونَ.

"Biz her canlı şey'i sudan yarattık, (o küfr edenler) **hâlâ inanmıyacaklar mı?".[45]**

وَاللهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ ج

فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِى عَلَى بَطْنِهِ ج وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِى عَلَى رِجْلَيْنِ ج وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِى عَلَى اَرْبَعٍ ط يَخْلُقُ اللهُ مَا يَشَاءُ ط إِنَّ اللهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

"Allâh her hayvanı sudan (kendilerine hâs bir sudan veyâ nutfeden) **yaratdı.**

İşte bunlardan kimi karnı üstünde yürüyor, kimi iki ayağı üstünde yürüyor, kimi de dört (ayağı) **üstünde yürüyor. Allâh ne dilerse yaratır. Çünkü Allâh her şey'e hakkıyle kâdirdir".[46]**

âyet-i kerîme'lerine göre yaratılışımızın ve maddî varlığımızın aslı ve esâsı olan **su**,

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَئِكَةِ اِنِّى جَاعِلٌ فِى الْاَرْضِ خَلِيفَةً ط

[44] -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.3.ss.256. Ahmed Naim.
[45] -Enbiyâ', 30.
[46] -Nûr, 45.

"Hani, Rabb'in meleklere: Ben yerde muhakkak bir halîfe yapacağım (yaratacağım) **demişdi".**[47]

âyet-i kerîme'sine göre, **"Halîfe'lik"** vasfına namzet biz insanların en büyük ihtiyâcıdır. Bunun için **su** ihtiyâcımızı karşılamadan yaşamamız mümkün değildir. Bu bakımdan Allâhü Teâlâ, bizi îkâz etmek maksâdı ile, bu büyük ni'mete nankörlükde bulunmamamız için, Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır:

قُلْ اَرَاَيْتُمْ إِنْ اَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْراً فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ.

"De ki: (Ey kâfirler, müşrikler, münâfıklar, fâsıklar), **Eğer suyunuz sabâha kadar yerin dibine savulup gitse size kim akar bir su** (istifâde edilmesi kolay bir su, faydalı bir su) **getirebilir?** (bana) **söyleyin".**[48]

(Elbette ki âlemlerin Rabbi olan Allâh buna kâdirdir

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْضٍ مِنَ ٱلاَمْوالِ وَالْانْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ط وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ.لا

"And olsun, sizi biraz korku, (biraz) **açlık,** (biraz da) **mal, can ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihân edeceğiz. Sabr edenlere** (lûtf-ü keremini) **müjdele".**[49]

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ ٱلأَدْنىٰ دُونَ الْعَذَابِ ٱلأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

"Biz, o en büyük azâbdan (âhiret azâbından) **önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan** (katl, esâret, kuraklık, kıtlık, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) **tatdıracağız. Tâki ric'at etsinler** (Küfür, şirk ve nifakdan îmâna dönüp tevbe etsinler diye)**".**[50]

فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِين كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا ز وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ.

---

[47] -Bakara, 30.
[48] -Mülk, 30.
[49] -Bakara, 155.
[50] -Secde, 21.

"Biz, o küfr edenlere yaptıklarını mutlakâ haber vereceğiz ve mutlakâ onlara en ağır azâbdan tatdıracağız".[51]

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلىَ اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَاباً مِنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعاً وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ.ط

"De ki: O, size üstünüzden (fırtına, şimşek, sayha, tûfan gibi)**, yâhud ayaklarınızın altından** (kuraklık, zelzele, kıtâl gibi) **bir azâb** (bir âfet) **göndermeye veyâ sizi bir birinize katıp kiminizden kiminin hıncını tatdırmaya kâdirdir".**[52]

إِذَا اَنْزَلَ اللهُ تَعاَلَىَ بِقَوْمٍ عَذَاباً اَصَابَ الْعَذَابُ مَنْ كاَنَ فِيهِمْ ثُمَّ بُعِثُوا عَلىَ اَعْماَلِهِمْ.

---

[51] -Fussilet, 50.

[52] -En'âm, 65.

Bu âyet-i kerîme'den, **"De ki: Allâh size üstünüzden bir azâb göndermeye kâdirdir"** kısmı nâzil olunca Rasûlü'llâh *salla'llâhü aleyhi ve sellem* " اَعوُذُ بِوَجْهِكَ : Rabb'im, Sen'in zâtına sığınırım" dedi. **"Yâhud ayaklarımızın altından bir azâb göndermeye kâdirdir"** kısmı nâzil olunca " اَعوُذُ بِوَجْهِكَ :Rabb'im, Senin zâtına sığınırım" dedi. **"Yâhud fırkalarızı birbirine katıp kiminizin hıncını kiminize tatdırmaya kâdirdir"** kısmı nâzil olunca da " هَذاَ اَهْوَنُ اَوْ هَذاَ اَيْسَرُ Bu hafiftir, yâhud bu kolaydır" buyurdu.

S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.11.ss.101.(1701 nolu h.ş.). Kâmil Miras

Âyet-i kerîme'de üsten.gönderileceği bildirilen azâb, Lût kavminin, Fil ashâbının başına taş yağdırılarak; Nûh kavminin su tûfânına tutularak helâk olması gibi azâblardır. Altdan gönderilmesi bildirilen azâb da Kârûn'un sarayı ile birlikde yere batırılması, Fir'avn ve adamlarının suda boğularak helâk edilmesi gibi azâblardır.

Ba'zı âlimler de yukarıdan gelecek azâbı sultanlarla, pâdişahlarla ve iş başındaki büyük devlet adamlarının zulümleriyle; aşağıdan gönderilecek azâbı da ayak takımının çapulculukları ile tefsîr etmişlerdir.

Bu azâblar, Allâhü Teâlâ tarafından gönderildiği için Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm, *-hadîs-i şerîf'de bildirildiği üzere-* bu azâbdan Allâh'a sığınmışdır.

Âyet-i kerîme'nin ikinci kısmında ise, bir milletin birbirine zıt fikir ve inançlara sâhip olan fırkalarının büyük bir ihtiras ve ihtilâf ile birbirlerine girmeleri ve birbirlerinden intikam almaları durumu da toplumsal kargaşalığı ve anarşîyi meydana getiren en büyük bir âfet ve büyük bir azâb-ı ilâhî olarak tefsir edilmişdir. Bu azâb, kulların birbirlerine saldırmaları ile meydana geldiği için Rasûlü'llâh aleyhi'selâm bu husûsda*, "Bu Azâb, Allâhü Teâlânın semâdan ve arzdan gelen âfetlerinden ehvendir"* buyurmuşdur.

"Allâhü Teâlâ bir topluma azâb gönderince, o toplumun içinde bulunan (iyi kötü) her ferde isâbet eder. Sonra (âhiretde) herkes amellerine göre haşr olunur".[53]

وَمَآ اَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِنْ نَبِىٍّ إِلاَّ اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَاْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُوْنَ.

ثُمَّ بَدَّ لْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتىَّ عَفَوْا وَقَالُوْا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّآ ءُ وَالسَّرَّآ ءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُوْنَ.

وَلَوْ أَنَّ اَهْلَ الْقُرَى آمَنُوْا وَا تَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ.

"Biz hangi memlekete bir peygamber gönderdi isek onun halkını (peygamberlerini tanımamaları yüzünden bize) **yalvarıp yakarsınlar diye mutlaka fakirlikle, şiddetle, hastalıkla** (kırizle, sıkıp) **yakaladık".**

"Sonra bu sıkıntının yerine iyilik (selâmet, bolluk, sıhhat) **verdik** (de, malları ve evlâtları) **çoğaldı.** (Darlıkdan bolluğa çıkınca da, şukr edecekleri yerde) ***-Atalarımıza da*** *(gâh böyle)* ***fakirlik, şiddet, hastalık*** *(gibi şey'ler),* *(gâh)* ***iyilik, genişlik*** *(gibi şey'ler)* ***dokunmuşdur,*** *(-çektiğimiz o belâlar, bizim ısyânımızdan doğma şey'ler değildir-)* **dediler,** (ve hâdiseleri, ısyanlarına nisbet etmediler). **Bunun üzerine biz de, kendileri farkına varmadan, onları ansızın tutup yakalayıverdik".**

"Eğer o memleket halkı îmân edip de (küfr ve ısyandan) **sakınmış olsalardı elbette üzerlerine gökden ve yerden nice bereket** (hazîne) **ler** (ini) **açardık. Fakat onlar** (peygamberlerini, kitâbı, dîni) **yalanladılar da biz de kazanmakda oldukları** (o küfür, ısyan ve diğer şey'ler) **yüzünden onları tutup yakaladık".**[54]

وَلَقَدْ اَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ.

---

[53] -Riyâzü's-sâlihîn, C.1.ss.337. (1862 nolu hadîs-i şerîf).
[54] -A'râf, 94-95-96.

فَإِذَا جاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قالُوا لَنا هَذِهِ ۚ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسىَ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلآ إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ.

"And olsun ki biz Fir'avn hânedânını (küfürde ısrâr etmeleri sebebi ile)**, düşünüp ıbret alsınlar** (da küfür ve isyandan dönüp Rabb'lerine yönelsinler) **diye, yıllarca kuraklıkla, mahsûl kıtlığı ile tutup sıkdık".**

"Fakat onlara iyilik (bolluk, ucuzluk, sıhhat gibi güzel şey'ler) **gelince: -*Bu, bizim hakkımızdır*- dediler. Kendilerine** (kıtlık ve belâ' gibi) **bir fanâlık da gelirse, Mûsâ ile O'nun berâberindekilere uğursuzluk yüklerler** (de onlar bizim içimizde olmasalardı bu belâ' bize gelmez) **di** (derler)**.** (Ey mü'minler), **gözünüzü açın** (ve şunu iyi bilin) **ki onların uğursuzluğu ancak Allâh tarafındandır. Fakat çokları bilmezler".**[55]

İşte, bir gün gelip âhiret hayatının vukû' bulacağına inanmayarak kupkuru bir gurur ve kibir içinde, kendilerini yaratıp sayısız ni'metler veren Allâhü Teâlâ'ya teslim olup O'nun emir ve nehiyleri doğrultusunda yaşamak istemeyen kimseler, eğer azâb-ı ilâhî'ye ehemmiyet vermeden ona katlanmayı ve,

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلاَلَةَ بِالْهُدىَ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ.

"Onlar, hidâyet'i bırakıp dalâlet'i, mağfiret'e bedel azâb'ı satın almış kimselerdir. Onlar, ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar (ne kadar da dayanaklıdırlar)".[56]

âyet-i kerîmesinde ifâde buyurulan Cehennem azâbına tahammül etmeyi akılları kesiyorsa, İslâm Dîni karşısında İslâm dışı sistemlere veyâ demokratik, lâik, sosyal bir görüşe sâhib

[55] -A'râf, 130-131.
[56] -Bakara, 175.

olmakda, hakk ile bâtılı birbirine karıştırıp yaşamakda, gurur ve kibîrin esîri olmakda bir beis yokdur.

وَاِذاَ قِيلَ لَهُمْ آمِنوُا كَما آمَنَ النَّاسُ قاَلوُا اَنُؤْمِنُ كَماَ آمَنَ السُّفَهاَءُ ط اَلآَ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهاَءُ وَلَكِنْ لآَ يَعْلَموُنَ.

"Onlara, -*insanların (müslümanların) inandığı gibi siz de inanın*- denilince -*Biz de o beyinsizlerin inandığı gibi mi inanacağız*- derler. Dikkat et ki (asıl) **beyinsizler hiç şübhesiz kendileridir. Fakat bilmezler".**[57]

âyet-i kerîme'ine göre, kimin yanılmış olduğunu anlayıp bilmek için şu âyet-i kerîmede ifâde buyurulan gerçekeri düşünmek yetmez mi?

قُلْ اَرَاَيْتُمْ إِنْ اَصْبَحَ ماَؤُكُمْ غَوْراً فَمَنْ يَأْ تِيكُمْ بِماَءٍ مَعِينٍ.

"De ki: (Ey kâfirler, müşrikler, fâsıklar), **Eğer suyunuz sabâha kadar yerin dibine savulup gitse size kim akar bir su,** (hayat kaynağınız olan kolay bir su) **getirebilir?** (bana) **söyleyin".**[58]

(Elbette ki âlemlerin Rabbi olan Allâh buna kâdirdir

âyet-i kerîme'sinin ve

وَلآَ مَنَعَ قَوْمُ الزَّكاَةَ اِلاَّ حَبَسَ عَنْهُمُ الْمَطَرَ...

"Hiç bir toplum yokdur ki zekât vermesin de istifâdelerine karşı yağmur alıkonulmasın".

اِذاَ بَخَسَ النَّاسَ الْمِكْياَلَ مُنِعوُا قَطْرُ السَّماَءِ.

"İnsanlar ölçeklerini eksik ölçerlerse (yaptıkları şey'lere hîle karıştırırlarsa), gökyüzünün yağmur dânelerinden mahrum bırakılırlar".[59]

---

[57] -Bakara, 13.
[58] -Mülk, 30.
[59] -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.3.ss.254. Ahmed Naim.

hadîs-i şerîf'lerinin ifâdesine göre, kıtlık, pahalılık, kuraklık ve kıriz gibi musîbetler, Cenâb-ı Hakk'ın vermiş olduğu sayısız ni'metlere şükürsüzlükden, insanların bozuk muâmelelerinden, fukarâ haklarına riâyet edilmeyip onların haklarının gasb edilmesinden, alış-verişlerdeki hîle ve desîselerden neş'et ettiği husûsu, şübhe götürmez gerçeklerdendir. Bunun için âyet-i kerîme'de şöyle buyurulmuşdur:

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لاَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذابِى لَشَدِيدٌ.

"Hatırlayın ki, Rabb'iniz (size) **şunu bildirmişdi: And olsun, eğer bana şükr ederseniz size istediğinizden daha fazlasını bahşederim. And olsun, eğer nankörlük ederseniz hiç şübhesiz benim azâbım cidden çetindir".[60]**

Hûd *aleyhi's-selâm* da, *-da'vetine icâbet etmedikleri için-* kuraklık gibi bir takım musîbetler ile karşılaşan kavmine şöyle diyordu:

وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّماءَ عَلَيْكُمْ مِدْراراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلىَ قُوَّتِكُمْ وَلاَ تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ.

"Ey benim kavmim, Rabb'inizden mağfıret dileyiniz, sonra O'na tevbe ediniz ki, üzerinize yağmuru bol bol yağdırsın, kuvvetinize daha fazla kuvvet katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin".[61]

Yûnüs aleyhi's-selâm'ın kavmi hakkında da, şöyle buyurulmaktadır:

فَلَوْلاَ كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهاَ اِيمَاُنهَا اِلاَّ قَوْمَ يُونُسَ ط لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنا عَنْهُمْ عَذابَ الْخِزْيِ فِى الْحَيوَتِ الدُّنْيا وَمَتَّعْناَهُمْ اِلىَ حِينٍ.

[60] -İbrâhîm, 7.
[61] -Hûd, 52.

"(Azâbımız gelip çattığı zaman) **îmân edip de bu îmânları kendilerine fayda vermiş bir memleket (**halkı) **bulunsaydı ya.** (Bu, aslâ vâki' olmamışdır, hepsi îmân etmediler de helâk oldular), **Ancak Yûnüs'ün kavmi müstesnâdır ki bunlar** (azâb emârelerini görür görmez hemen Allâh'a yalvarıp) **îmân edince kendilerinden dünyâ hayâtındaki rusvaylık azâbını üzerlerinden kaldırdık ve kendilerini daha bir zamâna kadar** (yaşatıp) **fâidelendirdik".**[62]

Şu halde ey nankör insanlar, hayatınızın en mühim ve en umûmî bir mâyesi olan su, yeryüzünden yerin altına çekilir de Allâhü Teâlâ, rahmetini kesiverir ve su kaynaklarınız kuruya kalırsa veyâ bedeninizin ve toplumunuzun suyu çekiliverir de güvendiğiniz dünyâ hayâtınız kuruyuverirse, size bir akar su, bir pınar suyu, bir kaynak suyu, bir bardak su, kim getirebilir? Hangi fert, hangi devlet, hangi fen, hangi san'at sâhibi, yer yüzünde veyâ bedeninizde o hayat kaynağı olan suyu yarata bilir? Elbetde ki o Rahmân olan Allâhü Teâlâ'dan başka hiç bir kimse yaratamaz. Hakîkat bu olunca bu âlemde olup biten her ni'met, mü'mine de, kâfire de, müşrike de, fâsıka da isâbet eden bir ni'met olup O'nun sonsuz rahmetinin bir eseridir.

Bunun için Rahmân olan o Allâhü Teâlâ'dan başka hayat verecek, o hayâtın menbâ'ını yaratacak ve kendisine yönelip tevekkül olunacak hiç bir şey', hiç bir kimse, hiç bir kuvvet yokdur. Her şey'e hayat veren, öldüren ve dirilten ancak O'dur.

---

[62] -Yûnüs, 98.

Bu konu ile ilgili olarak Sâffât sûresi (139-148) de şöyle buyurulmuşdur:

"Yûnus da hiç şübhesiz gönderilen Peygamberlerden idi"

"Hani O, (tehdîd ettiği ilâhi azâb gelmeyince) **dolu bir gemiye kaçmışdı".**

"Derken kur'a çekmiş (ler) **di de mağlublardan olmuşdu".**

"(Cenâb-ı Hakk'dan izinsiz gittiğinden dolayı) **kınanmış bir halde iken kendisini hemen balık yutmuşdu".**

"Eğer çok tesbîh edenlerden olmasaydı".

"Her halde (insanların) **tekrâr dirilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı".**

"İşte biz O'nu, kendisi de hasta olarak, açık bir yere (çıkarıp) **bırakdık".**

"Üzerine sâkı olmayan kabak nev'inden (gölgelik) **bir nebat bitirdik".**

"O'nu yüz bine Peygamber gönderdik. Hattâ artıyorlardı da".

"Nihâyet O'na îmân etdiler de kendilerini bir zamâna kadar geçindirdik".

Bu bakımdan O'nun rahmetinden ve yardımından başkasına dayananlar, O'na yönelip O'na gitmek istemiyenler, dünyâda ve âhiretde büyük bir dalâlet içindedirler. Bunun böyle olduğunu O'nun rahmeti eseri olan o hayat suyunun kesildiği zaman anlayacaklardır. Faka o zaman da iş işten çokdan geçmiş olacakdır.

❋
❋ ❋

Allâhü Teâlâ'ya yönelip O'na kulluk yapmamakda israr eden toplumlar hakkında Allâhü Teâlâ'nın intikâmı çok şiddetli ve süreklidir ki bunlardan bir tanesi şöyledir:

Dâvûd *aleyi's-selâm* zamânında Kızıl Deniz sâhilinde bulunan **"Eyle"** ismindeki güzel bir şehirde oturan Benî İsrâil toplumu hakkında vukû' bulan şu hâdise, Allâhü Teâl'a'nın emir ve nehiylerine ehemmiyyet vermeyerek isyanlarında devam eden insanlara büyük bir ibret levhası olarak insanlığın önüne serilmektedir:

Çünkü bu şehir halkı balık avlamak ve satmakla geçimlerini te'mîn ederlerdi. Cenâb-ı Hakk, bu toplumu imtihan etmek için onlara Cumatrtesi gününe saygı göstermelerini ve Cumartesi günü balık avlamalarını yasak ederek diğer günleri serbest bırakdı. Onlar da bu emri yerine getireceklerini ve o güne ta'zîm edeceklerini Dâvûd *aleyhi's-selâm*'a söz verip ahidleştiler.[63] Fakat verdikleri bu sözde durmayarak gizlice ahidleini bozdular. Sâhil kenarına gizlice havuzlar yapıp arklar kazarak balıklar buraya dolunca önünü kapattılar. Bir gün sonra da onları avlayarak yakaladılar ve bu işi de bir takım hîleler ile yaptılar. Şeytan da onların yaptıkları hîlelerin iyi ve doğru bir hareket olduğunu telkin ederek "*Sizler balığın avından değil, yemesinden nehy olundunuz. Onları yakalayıp satabilirsiniz"* diyerek onları aldatdı. Çünkü -*ilâhî bir hıkmet olarak*- Cumartesi günleri balıklar akın akın buraya gelir, suyun

[63] -Pazar günü Hristiyanlar için, Cum'a günü de Müslümân'lar için bir bayram günüdür ki Cuma saatinde alış-veriş yapmak haramdır.

yüzünde elle tutulabilecek kadar suyun üzerinde çokca gürünür, diğer günler az gelirlerdi.

Allâhü Teâlâ' da onları *-bu hallerinden vaz geçmeleri için-* şiddetli bir azâb ile veyâ yoksulluk ile kıvrandıran bir azâb ile azâblandırdı. Buna rağmen onlar yine bu huylarından vaz geçmedikleri gibi büsbütün azdılar. Her fenalığı çekinmeden, sakınmadan yapmaya devam etdiler. Bunları yapmakdan vaz geçmeleri ve Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiylerine uymaları için yapılan va'z ve nasîhatları da dinlemedikleri gibi bu nasîhatleri yapanlara karşı da düşmanlıklarını artırdılar. Bunun üzerine Allâhü Teâlâ da onlar hakkında **"Hor ve zelîl maymunar olun"** buyurarak sûretlerini maymun sûretine tebdîl buyurdu.[64]

Büyük müfessirlerden Beyzâvî'nin beyânına göre, bu isyankâr hallerine devam eden kimselere va'z-u nasîhatde bulunan kimseler, bunların başına büyük bir felâket gelebileceğini düşünerek âsîlerle kendi mahalleleri arasına bir duvar yaparak mahallelerini ayırıp bir kapıdan işlemeye başladılar ve onları kendi hallerine bırakdılar. Bir gün âsîlerin dışarı çıkmadığını görünce merak ederek gidip baktılar ki hepsi de maymun olmuşlar. Böyle bir durum ile karşılaşınca Maymun olanların içindeki akrabalarını tanımadılar. Fakat akrabaları olan maymunlar onları tanıdığından yanlarına gelip elbiselerini koklamaya ve ağlamaya başladılar. Onlara va'z-ü nasîhat edenler de *"Biz size yasak edilen şey'leri yapmakdan vaz geçin demedik mi?"* dediler. Onlar da başları ile tasdîk etdiler. Bu hal üç gün devam etdikden sonra maymun olan âsîlerin hepsi helâk olup gitmişdir.[65]

Bu hususda üç kavil vardır:

1-Burada işâret edildiği gibi hepsi de helâk olup gitmişlerdir.

2-Kendileri insan şeklinde olduğu halde maymunlar gibi sefil ve perişan olup ömürlerini tamamlayınca helâk olup gitmişlerdir.

---

[64] -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir,C.4.ss.2313. Elmalılı M. Hamdi Yazır. Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân,C.1.ss.146. Mehmet Vehbi.

[65] -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân,C.5.ss.1790. Mehmet Vehbi.

3-Şeklen ve sûreten maymun olup nesilleri, sefil ve perîşan bir şekilde kıyâmete kadar devam edip gidecekdir ki isyankâr Yahûdiler hakkındaki âyet-i kerîmelerin ifâde etdiği ağır hukümler bu husûsu te'yîd eder gibidir.

Aynı hâdiseye işâretle, Mâide sûresi'in (60) ncı âyet-i kerîmesinde de şöyle buyurulmaktadır:

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِن ذَلِكَ مَثُوبَةً عِندَ اللّهِ ط مَن لَّعَنَهُ اللّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ ط أُوْلَئِكَ شَرٌّ مَكَاناً وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ

"De ki: Allâh katında bir cezâ' olmak bakımından bundan daha kötüsünü size haber vereyim mi? Allâh'ın kendisine lâ'net etdiği ve aleyhinde gazâb etdiği, içlerinden maymunlar, domuzlar yapdığı kimseler ile şeytana tapanlardır ki işte bunların yeri daha kötü ve dümdüz yoldan daha sapıkdır".[66]

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ

"İsrâil oğullarından olub da küfr edenlere Dâvûd'un da, Meryem oğlu Îsâ'nın da diliyle lâ'net olunmuşdur. Bunun sebebi ısyân etmeleri ve ifrâta sapmaları idi"[67]

Böyle bir toplum Allâhü Teâlâ'ya verdikleri sözde durmaları lâzım geldiği halde sözlerinde durmadılar. Ahde vefâ' etmediler. Bunun netîcesi olarak da insanlar için en mühim bir vasıf olan ilim ve idrakden mahrûm edilerek maymun kılıklı sefil ve şaşkın bir hâle geldiler ki buna **"Mesih:** اَلْمَسِحُ **"** denir.

Bu hâdise üzerine bu toplum, zâhiren ve bâtınen kuyruklu birer maymun mu oldular? Yoksa zâhiren ve sûreten insan, fakat bâtınen ve ma'nen maymun gibi mi oldular? Bu hususda iki kavil vardır:

---

[66] -Mâide, 60.
[67] -Mâide, 78.

1-Müfessirlerin ekseriyyetine göre, tam bir mesih ile zâhiren ve sûreten ve ma'nen kuyruklu birer maymun oldular.

2-Bir kısım müfessirlere göre de zâhiren ve sûreten insan, fakat bâtınen ve ma'nen maymun gibi oldular ki zamânımızın zihniyyetine bu daha uygun görülüyor.

Bu ikinci görüşe göre, böyle âsî bir toplumun bir çok hayvan sûretleri içerisinde maymun sûretine mesh edilmeleri, bâtınen ve manen bir meshin meydana geldiğini ifâde etmektedir. Çünkü insan ile maymun arasındaki hakîki fark, kıl ve kuyruk değil, akıl, mantık ve ahlâk farkıdır. Maymunun bütün hüneri, taklid kâbiliyyetindedir. İnsan ne hareket yaparsa onu gören maymun onu aynen taklid eder. İşte böyle bir taklid keyfiyyeti, maymunu insana âdetâ yaklaştırır.

Halbuki maymunun önünde günlerce ateş yaksanız, sonra o maymunu bir kıra götürseniz, yanına da kibrit, odun, kömür koysanız, o üşüdüğü zaman veyâ ateşe ihtiyaç duyduğu zaman bunları bir araya getirip bir ateş yakarak ısınmasını veyâ ateş ihtiyâcını gidermeyi düşünemez. Bu kadarcık bir düşünme, bir mantık ve idrak kâbiliyyeti gösteremez.

İşte ma'nevî inançları meshe, değişikliğe uğramış insanların hâli de böyledir. Böyle kimseler, kör bir taklidden başka bir şey' yapamazlar ve hayvânî hislerinden, duygularından başka bir his ve duygu da ortaya koyamazlar. Böyle kimseler, görünüşte insan gibidirler, fakat hakîkatde birer maymundan başka bir şey' değildirler. Fındığı kırar yer ama bir fındık ağacı dikib de ondan istifâde etmesini idrak edip düşünemez.[68]

❋

❋ ❋

Kendi istekleri doğrultusunda hakk ve hakîkate kulak vermek istemeyen kimselerin bu kötü hâlini, şu âyet-i kerîme de açıkca ifâde etmektedir:

[68] -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.1.ss.378-379. Elmalılı M. Hamdi Yazır.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيراً مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ.

"And olsun ki biz ins-ü cinden bir çoğunu (kendi istekleri doğrultusunda) **cehennem için yaratmışızdır. Onların kalbleri vardır, bunlarla idrâk etmezler; gözleri vardır, bunlarla görmezler; kulakları vardır, bunlarla işitmezler. Onlar dört ayaklı hayvanlar gibidir. Hattâ daha sapıkdırlar. Onlar gaflete düşenlerin ta kendileridir".[69]**

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا.ع

“O küfr edenler kalblerine o taasubu, o câhillik tassubunu yerleştirdiği sırada idi ki hemen Allâh, Rasûl’ünün ve Mü’min’lerin üzerine ma’nevî kuvvesini indirdi, onları takvâ sözü (Kelime-i şehâdet) **üzerinde durdurdu. Onlar da buna çok lâyık ve buna ehil idiler. Allâh her şey’i hakkıyle bilendir”.[70]**

Bu âyet-i kerîme’deki **“Takvâ sözü”** nün ma’nâsı, Abdü’l-Azîz Ed-Debbâğ Hazretlerine *“Müslümân olmazdan evvel bir kimse takvâya nasıl çok lâyık ve ehil olabilir?”* diye sorulunca,

---

[69] -A'râf, 179.

îmân etmeyenlerin, hayvanlardan da aşağı bir durumda olmaları husûsu, üzerinde durulup ıbret alınması gereken bir konudur ki inanmayan insanlar, hayvanların şu özelliklerine bile sâhip değildirler. Çünkü hayvanlar,

1-Kendi yaratılışlarına göre, *-bir çok âyet-i kerîmede belirtildiği üzere-* Cenâb-ı Hakk'ı tesbîh ve tenzîh ederek O'na ibâdet ederler.

2-Fıtrat ve yaratılış özelliklerinden dışarı çıkmazlar. Ne için yaratılmış iseler o görevi yaparlar.

3-Seçebildikleri kadar menfaat ve zarar veren şey'leri seçerler. Menfaat verenleri alırlar, zararlı olanları terk ederler.

4-Kendi yaratılış özelliklerini değiştirmek sapıklığına düşmezler.

Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.4.ss.2336. Elmalılı Hamdi Yazır.

[70] -Fetih, 26.

"Bu, mahlûkların yaratılmalarından evvel geçmiş olan va'd ve kazâ'-i ilâhî'dir". cevâbı vermişdir ki bu ifâde, (***Kendi istekleri doğrultusunda***) ifâdesini, daha açık bir şekilde açıklayıp gözler önüne sermektedir.[71]

Eyle halkı hakkındaki bu konuyu anlatan âyet-i kerîmelerden ba'zıları şöyledir:

وَاسْئَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حاَضِرَةَ الْبَحْرِ ۘ إِذْ يَعْدوُنَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتاَنُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعاً وَيَوْمَ لاَ يَسْبِتوُنَ ۙ لاَ تَأْتِيهِمْ ۚ كَذَلِكَ نَبْلوُهُمْ بِماَ كاَنوُا يَفْسُقوُنَ.

وَإِذْ قاَلَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظوُنَ قَوْماً ۙ نِ اللهُ مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذاَباً شَدِيداً ۖ قاَلوُا مَعْذِرَةً إِلىَ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقوُنَ.

"(Habîbim) **onlara** (Yahûdî'lere) **denizin yakınında,** (sâhilde) **ki o kasaba** (nın hâlini ve ehâlîsinin başına gelenleri) **sor,** (Benî İsrâîl bu hâdiseyi çok iyi bilirler. **Hani onlar** (Eyle halkı), **Cumartesi gününün hurmetini** (haramlığını) **ihlâl ederek haddi aşmışlardı. Çünkü Cumartesi ta'tîli yaptıkları gün, balıklar** (bir emr-i ilâhi gereği) **akın akın meydana çıkarak yanlarına geliyor** (onların tama'larını artırıyor) **du. Cumartesi ta'tîli yapmayacakları gün ise gelmiyordu. İşte biz, itâatden çıkmakda olduklarından dolayı kendilerini böylece imtihân ediyorduk".**

"Hani içlerinden bir ümmet, (bir topluluk): **-Allâh'ın kendilerini** (dünyada) **helâk edici veyâ kendilerini** (âhiretde) **çetin bir azâb ile azâblandırıcı olduğu bir kavme** (bir topluma), **ne diye öğüd veriyorsunuz?- dediği zaman, onlar** (o va'z edenler) **de: -*Rabb'inize özür*** ***(dilemeye yüzümüz olsun) için. Umulur ki sakınırlar*- demişlerdi".[72]**

---

[71] -Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.3.ss.921. (58 nolu dip not). Hasan Basri Çantay

[72] -A'râf Sûresi, âyet 163-164.

Bu âyet-i kerîmede açıkça bildirildiğine göre, bu şehir halkı iki gurup idi. Bunlardan bir kısmı, fâsık ve mütecâvizler gurûbu idi. Diğer bir kısmı da dindar ve sâlih kimseler

فَلَمَّا نَسُوا ما ذُكِّرُوا بِهِ اَنْجَيْناَ الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَاَخَذْناَ الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذابٍ بَئِيسٍ بِماَ كاَنُوا يَفْسُقُوْنَ.

فلَماَّ عَتَوْا عَنْ ماَ نُهُوْا عَنْهُ قُلْناَ لَهُمْ كوُنُوْا قِرَدَةً خاَسِئِيْنَ.

"Vaktâki onlar artık yapılan va'zları unutdular. Biz de kötülükden vaz geçirmekde sebât edenleri selâmete çıkardık. Zulm edenleri de yapmakda oldukları fısklar yüzünden şiddetli bir azâb ile yakaladık".

---

gurûbu idi. Fakat bu ikinci gurup fasık ve mütecâvizleri bu çirkin davranışlarından vaz geçiremiyorlar ve hiç bir nasîhatı dinletemiyorlardı.

Bunlar da kendi aralarında iki kısım olmuşlardı. Bir kısmı acı tatlı, zor kolay her yolu deniyerek onları kötü hallerinden vaz geçirmeye, çeşitli hakâretlere rağmen **emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-minker**'de bulunarak nasihat etmeye çalışıyorlardı. Fakat sözlerinin te'sîr etmeyişini görünce sükût ederek bir kenara çekilmişler ve halka va'z-ü nasîhetde bulunmaya devam eden daha gayretli ilim adamlarına gelerek **"Niçin va'z-ü nasîhat ediyorsunuz? Allâhü Teâlâ bu kavmi ya helâk edecek veyâ şiddetli bir azâb ile azâb edecek. Böyle bir hâle müstehak olanlara va'z-ü nasîhat te'sîr etmez. Bunun için sizin va'z-ü nasîhatlerinizin bir faydası yokdur"** derlerdi.

Va'z-ü nasîhat edenler de **"Sizin Rabb'inize bizim tarafımızdan özür olması için va'z-ü nasîhat yapıyoruz. Va'z-ü nasîhatimizin te'sîr etmeyişinden de aslâ me'yûs değiliz. Çünkü görevimizi yapıyoruz. Belki bizim va'z-ü nasîhatimiz te's'ir eder de haram olan şey'leri yapmakdan geri kalırlar"** diye cevâb verirlerdi.

Netîcede âsîler, yapılan va'z-ü nasîhatleri unutup aldırış etmediler. Büyük bir kibir ve gurûr ile isyanlarına devam etdiler. Allâhü Teâlâ da, kötülüklerden nehy ederek emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker'de bulunanlara necât verip kurtuluşa erdirdi. Yapılan nasîhatleri kabûl etmeyip isyanlarına devam edenleri de (fakirlik ve yoksulluk gibi) şiddetli bir azâb ile muâheze etdi. Fakat yine kibir ve gurûr ile büyüklük taslayarak isyanlarına devam etdikleri için onlara **"Hor ve zelîl olarak maymunlar olun"** dedi.

Bu konu, Tefsîr-i Hâzin'de, üç türlü tefsîr edilmişdir ki şöyledir:

Birinci fırkadan olanlar, yasak edilen şey'leri yaparlar, Cumartesi günü balık avlarlar, yerler, satarlar, hattâ sâhilin kenarına havuzlar yaparak Cumartesi günü balıklar içine dolunca ağzını kaparlar, pazar günü de bu balıkları toplarlardı.

İkinci fırkadan olanlar, bunların bu hâline sükût edrerek ses çıkarmazlar, fakat kendileri de yasak edilen şey'leri yapmazlardı.

Üçüncü fırkadan olanlar ise, yasak edilen şey'leri yapmadıkları gibi yapanlara da va'z-ü nasîhat ederek yapmamalarını söylerler, onları bu yanlış yollardan döndürmeye çalışırlardı. Buna karşılık ikinci fırka da **"Helâk olacak veyâ azâb görecek bir topluma niçin va'z-ü nasîhat ediyorsunuz? Emeğinize yazık değil mi?"** derlerdi. Onlar da **"Cenâb-ı Hakk nazarında ma'zûr olmak için emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münkerde bulunuyoruz"** cevâbını verirlerdi. Bu sûretle de dîni görevlerini yapmakda kusûr etmemeye çalışırlardı.

Netîcede, âsî guruplar helâk oldu, va'z-ü nasîhatde bulunanlar necat buldu. Sükût edenler de kalbleri ile buğz edip *-emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker-* farzı kifâye olduğu için kurtulmuş olabilecekleri görüşü gâlib olmuşdur.

"Bu sûretle onlar (kibir ve inatları yüzünden) **serkeşliğe devam ederek yasak edileni yapmakda ısrâr edince kendilerine: -*Hor ve zelîl maymunlar olun*- dedik".**[73]

❋ ❋ ❋

Aynı konuya işâretle Bakara sûresi'nde de, şöyle buyurulmaktadır:

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَواْ مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَاسِئِينَ. ج فَجَعَلْنَاهَا نَكَالاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ

"And olsun, içinizden Cumartesi günü (ne saygı göstermek) **hakkında** (ki dînî emri) **tanımayıp geçen** (Eyle'li) **ler** (in başına gelenler) **i her halde bil** (ib öğren) **mişsinizdir. İşte biz onlara -*Hor ve zelîl maymunlar olun*- dedik".**

"Bunun için onu (bu kıssayı), **hem önündekilere** (hâzır olanlara), **hem de ardındakilere** (sonra geleceklere) **ıbret verici bir cezâ', takvâya erenlere de bir öğüt yaptık".**[74]

Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiylerine uymayan toplumların uğradıkları felâketlere örnek olarak bir Hadîs-işerîf'de de şöyle buyurulmuşdur:

فُقِدَتْ أُمَّةٌ مِنْ بَنِي اِسْرَائِيلَ لاَ يُدْرَي ما فَعَلَتْ وَإِنِّي لاَ أُرَاهَا اِلاَّ الْفَأْرَ اِذَا وُضِعَ لَهَا اَلْبَانُ اْلاِبِلِ لَمْ تَشْرَبْ وَاِذَا وُضِعَ لَهَا اَلْبَانُ الشَّاءِ شَرِبَتْ.

"Benî İsrâîl'den bir kavim (mesh olunup) beşer târihinden silindi, yok oldu. Bilinmez ki, o kavim ne (fenâlık) işlemiştir. Ben zannetmem ki, o ümmet fâreden başka bir şey'e mesh ve tahvîl edilmiş olsun. Çünkü fâre (içsin) diye (bir yere) deve sütü konulursa, onu içmez de koyun sütü konulursa onu içer".[75]

---

[73] -A'raf, 165-166.

[74] -Bakara, 65-66.

[75] -S:B:M.Tecrîd-i Sarîh Tercemeci,C.9.ss.68.(1364 nolu h.ş.). Kâmil Miras.

Mesh: Günahkâr bir kavmin Allâhü Teâlâ tarafından toptan maymun, domuz gibi bir hayvan cinsine kalb ve tahvîl edilmesidir ki, geçmiş ümmetler arasında vukû' bulmuşdur. Hadîs-i şerîf'de haber verilen hâdise de onlardan birisidir.

وَإِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۖ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ.

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَماً ۖ مِنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

"(Habîbim, şunu da onlara haber ver ki): **O vakit Rabb'in, onların** (Yahûdî'lerin) **üzerine, kıyâmet gününe kadar kendilerini en kötü azâba dûçar edecek kimseler göndereceğini yeminle i'lâm** (ve hukm) **etdi. Şübhe yok ki Rabb'in** (âsîler hakkında) **cezayı çabuk verendir.** (Bununla berâber) **muhakkak ki O,** (Rabb'ine yönelip tevbe istiğfâra yönelen kulları hakkında da) **Ğafûr ve Rahîm'dir.**

"Onları (Yahûdî'leri), **-kimi salâh erbâbı** (verilen ni'mete şukr edici)**, kimi** (küfür ve fıskda devam etdikleri için) **bu** (salâhdan) **aşağı ümmetler** (toplumlar) **olmak üzere- perîşan bir sûretde yer yüzüne dağıtdık. Onları hem iyi, hem fenâ haller ile** (hasenât ve seyyiât ile) **imtihâna çekdik ki** (gözlerini açıp iyiliğe) **dönsünler".**[76]

Bu ve buna benzer âyet-i kerîmeler gösteriyor ki Cenâb-ı Hakk, her milleti, her toplumu, her şahsı, her iki cihetle ya'nî îmân ve itâat yolunu veyâ küfür ve şirk yolunu seçmekle imtihân eder. Bunun için bu gibi âyet-i kerîmelerde ifâde buyurulan hâdiseleri göz önünde bulundurarak Cenâb-ı Hakk'ın vermiş olduğu ni'metlere şukr etmek ve belâ'lara sabr etmek sûretiyle kulluğumuzu ifâde etmek dînî görevlerimizdendir. Aksi takdirde,

إِذَا اَنْزَلَ اللهُ تَعَالَىَ بِقَوْمٍ عَذَاباً اَصَابَ الْعَذَابُ مَنْ كَانَ فِيهِمْ ثُمَّ بُعِثُوا عَلَىَ اَعْمَالِهِمْ.

Fâre, deve sütü içmez de, koyun sütü içer fıkrası, Benî İsrâîl'den olan bir kavmin fâreye tahvîl olunduğunun bir delîlidir. Çünkü devenin eti ve sütü, Benî İsrâil'e Allâhü Teâlâ tarafından haram kılınmıştı.

[76] -A'râf, 167-168.

"Allâhü Teâlâ bir topluma azâb gönderince, o toplumun içinde bulunan (iyi kötü) her ferde isâbet eder. Sonra (âhiretde) herkes amellerine göre haşr olunur".[77]

Hadîs-i şerîf'inde belirtilen netîcelere katlanmak mecbûriyetine kalırız.

Kezâ

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

"Biz, o en büyük azâbdan (âhiret azâbından) **önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan** (katl, esâret, kıtlık, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) **tatdıracağız. Tâki ric'at etsinler** (Küfür, şirk ve nifakdan îmâna dönüp tevbe etsinler diye)**".**[78]

فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِين كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا ۖ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ.

"Biz, o küfr edenlere yaptıklarını mutlakâ haber vereceğiz ve mutlakâ onlara en ağır azâbdan tatdıracağız".[79]

سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّ تَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ.

"Biz onları iki kerre azâba uğratacağız. Sonra da onlar, daha büyük bir azâba döndürüleceklerdir".[80]

âyet-i kerîme'leri, bu husûsun açık bir ifâdesidir.

Buradaki iki kerre azâbdan maksad, birinin dünyâda iken *-hastalık, rüsvaylık, kıtlık, katl, esâret, düşman istilâsı ve benzeri şey'ler gibi-* türlü türlü sıkıntılar olduğu; diğerinin de kabir azâbı olduğu; âhiret azâbının ise bunlardan daha şiddetli ve sürekli bir şekilde olacağı ifâde edilmişdir.[81]

---

[77] -Riyâzü's-sâlihîn, C.3.ss.337. (1862 nolu hadîs-i şerîf).
Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.12.ss.301. (2119 nolu hadîs-i şerîf). Kâmil Miras.

[78] -Secde, 21.

[79] -Fussilet, 50.

[80] -Tevbe, 101.

[81] -Enes ibn-i Mâlik *radıye'llâhü anh* 'ın rivâyetine göre, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, Tebük Seferi'nden sonra bir cum'a günü hutbe îrad etmek üzere ayağa kalkdığı zaman, kendisine vahy ile bildirilen münâfıklardan ba'zılarına,

❋❋❋

Bütün bu hakikatler karşısında bizlere düşen görev, Yüce Rabb'imizin bizlere vermiş olduğu sayısız ni'metlerin en önemlilerinden biri olan su ni'metine karşı nankörce bir davranışda bulunmayarak onu gereği gibi kullanmak; her an Rabb'imize şukr ederek olumsuz bir imtihân haline düşmemek; hayat kaynağımız olan suyun ve yağmurun -*Rabb'imize yönelip O'na lâyık bir kul olabilmemiz için*- elimizden alınarak bir imtihân hâline düşmemekdir. Kusurlarımız olduğu zaman da derhâl O'na yenelerek -*yağmur duâsında olduğu gibi*- afv ve mağfiret edilmemizi niyaz edip tekrar su ni'metine kavuşmamız için yalvarıp yakarmaktır.

Yâ Rabb, bizleri dünyâda ve âhiretde su ni'metlerinden mahrum eyleme ve susuzlukdan feryad ettikçe,

وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ ۖ بِئْسَ الشَّرَابُ ۖ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقاً.

"Onlar (orada susuzlukdan) **feryâd edip yardım istedikçe** (kaynamış ve) **kalın bir mâyi'a** (zeytin yağı tortusuna) **benzeyen ve yüzleri kavuran bir su ile imdâd olunacaklardır. O, ne fenâ' bir içecekdir.** (O ateş de) **ne kötü bir dayanakdır".**[82]

âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurulan Cehennem ehlinden eyleme.

Âmîn, âmîn âmîn. Ve'l-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn.

22-Mayıs-2012
01-Receb-1433
Talas

"Çık ey fülân, sen münâfıksın; çık ey fülân, sen münâfıksın".
dedi ve bir takım kimseleri çıkartdı, rüsvay etdi. İşte bu rüsvaylık, onlar için ilk azâbdır.
Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.1.ss.296. Hasan Basri Çantay.
Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe Meâl-i Âlîsi ve Tefsîri,C.3.ss.1328. Ömer Nasûhi Bilmen.
Hak Dîni Kur'ân Dili Türçe Tefsir, C.3.ss. 2611. Elmalılı M. HamdiYazır.

[82] -Kehf Sûresi, âyet 29.

F i h r i s t

SUYUN ÖNEMİ VE FAYDALARI	1
KITLIK, KURAKLIK VE EKONOMİK KIRİZ	1
Suyun önemi ve faydaları	3
Kıtlık, Kuraklık ve Ekonomik Kıriz	3
Besme, Hamdele, Salvele	5
Ö N S Ö Z	5
Suyun Önemi ve Faydaları	13
Kıtlık, Kuraklık ve Ekonomik Kıriz	19
Yaratılışın gâyesi Allâh'a ibâdet ve kullukdur	23
F i h r i s t	42

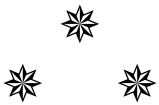

قُلْ اَرَاَيْتُمْ إِنْ اَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْراً فَمَنْ يَأْ تِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ.

"De ki: (Ey kâfirler, müşrikler, münâfıklar), **Eğer suyunuz sabâha kadar yerin dibine savulup gitse size kim akar bir su,** (hayat kaynağınız olan kolay bir su) **getirebilir?** (bana) **söyleyin".**[83]

(Elbette ki âlemlerin Rabbi olan Allâh buna kâdirdir

❋❋❋

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَىْءٍ حَيٍّ ط أَفَلاَ يُؤْمِنُوْنَ.

"Biz her canlı şey'i sudan yarattık, (o küfr edenler) **hâlâ inanmıyacaklar mı?".**[84]

❋❋❋

اِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لا اوْلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ.ط

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَداً ط رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ط ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَ بَّهُ .

"Îmân edib de güzel güzel amel (ve hareket) **de bulunanlar, hiç şübhe yok ki yaratılanların en hayırlısıdır".**

"Onların Rabb'leri nezdindeki mükâfâtı, altlarında ırmaklar akmakda olan Adn Cennet'leridir. Hepsi de içlerinde ebedî, dâimî kalıcıdırlar. Allâh bunlardan hoşnûd olmuşdur. Bunlar da O'ndan hoşnûd olmuşlardır. İşte bu (seâdet), **Rabb'inden korkanlara mahsusdur".**[85]

❋❋❋

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ط فِيهَا اَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ ج وَاَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ ج وَاَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ج وَاَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مَصَفًّى ط وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ ط كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيماً فَقَطَّعَ اَمْعَاءَهُمْ.

"(Şirkden) **sakınanlara va'd olunan Cennet'in sıfatı** (şudur)**: İçinde rengi, kokusu, hiç bir vasfı bozulmayan sudan ırmaklar, tadına aslâ halel gelmeyen sütden ırmaklar, içenlere lezzet veren şarabdan ırmaklar, süzme baldan ırmaklar vardır. Orada meyvelerin her çeşidi onlarındır.** (Üstelik) **Rabb'lerinden de bir mağfiret vardır. Hiç bu** (nlar)**, o ateşde ebedî kalan ve bağırsaklarını parça parça eden kaynar bir sudan içirilen kimseler gibi midir?".**[86]

---

[83] -Mülk, 30.
[84] -Enbiyâ', 30.
[85] -Beyyine, 7- 8.
[86] -Muhammed, 15.